

André van Nijnatten – een verwoed zoeker naar en verzamelaar van nieuwe soorten

Wilt u in het kort vertellen wie u bent, hoe oud u bent en waar uw arbeidzaam leven uit bestond?

Ik ben André van Nijnatten, geboren in Zundert in 1941 en opgegroeid in een gezin met acht kinderen, ik was de tweede zoon en vijfde in de rij. Mijn vader Simon kweekte voor en na de Tweede Wereldoorlog groente en zacht fruit en ging begin jaren vijftig over op een breed sortiment bosplantsoen en sierheesters zoals *Acer*, *Alnus*, *Betula*, *Fagus*, *Malus*, *Quercus*, *Populus* en *Pyrus*. Tien jaar later ging het bosplantsoen er uit en werden er spullen, bomen, coniferen (*Abies*, *Pinus*, *Thuja*, *Taxus*, *Tsuga*) en een groot sortiment rozen gekweekt.

Wij moesten allemaal meehelpen in de kwekerij - Simon van Nijnatten en Zonen (!) - ook mijn vijf zussen. Mijn broer Marcel en ik heb-

ben eind jaren zeventig de kwekerij van onze ouders overgenomen. In die jaren kweekten we op circa 20 ha, niet alles was eigendom. We huurden er extra land bij.

Wat voor opleiding op dendrologisch gebied hebt u gehad?

Na de lagere tuinbouwschool in Zundert was het nodig dat ik mijn vader ging helpen op de kwekerij. Met nog wat avondcursussen erbij, gericht op het vak van boomkweker, houdt mijn scholing wel op.

Waar komt de liefde voor de dendrologie vandaan en wie hebben u geïnspireerd?

Omdat mijn vader vele jaren bij boomkwekerij Pierre Lombarts had gewerkt, gingen we daar vaak het sortiment bekijken. Vooral de vele *Sorbus* soorten hebben grote indruk op mij gemaakt vanwege de veelkleurigheid van de bessen. Vanaf die tijd heb ik het 'groene virus' te pakken en ben ik begonnen met het verzamelen en kweken van bijzondere planten.

Van Robert en Jelena de Belder van Arboretum Kalmthout heb ik veel geleerd. Zij kwamen vaak met buitenlandse plantenliefhebbers op mijn kwekerij. Ik ben nog regelmatig in het

André van Nijnatten, december 2014

Foto: Ineke van Teylingen

arboretum te vinden, het is mijn favoriete plek.

Als ik ergens Harry van de Laar tegen kwam, had hij altijd tijd voor mij. Zijn kennis en adviezen hebben mij geweldig geholpen.

In mijn beginjaren had ik nog geen dendrologische bril op, wel een commerciële verzamelbril. Dat moest ook wel want er was vraag naar nieuwe soorten en daar moest hard aan gewerkt worden. Op zondag was er tijd om het sortiment te bestuderen.

Nadat in 1986 de samenwerking met mijn broer stopte, ben ik verder gegaan met twee personeelsleden en een hulp voor de administratie. In mijn vrije tijd ben ik gaan zaaien om nieuwigheden te ontdekken, alles kleinschalig in kisten en potjes. Zodoende kwam ik in Boskoop terecht bij de sortimentskwekerijen Bulk, Esveld, Straver, Koemans en Zwijnenburg.

Voor welke planten hebt u een speciale passie en hoe is dat gekomen?

Ik heb verschillende favorieten en het verandert ook wel eens. Het zijn vooral de jaargetijden die bepalend zijn, maar als ik een keuze moet maken kies ik voor *Taxus*, de Venijnboom.

Je komt 'm overal op de wereld tegen: op begraafplaatsen, in parken, als haag en als bos op de Veluwe. Als collectiehouder van *Taxus* geniet ik vooral van de dwergvormen 'Little Gem', 'Micro', 'Goldilocks', 'Corrie', 'Vader Simon', 'Cristata' en 'Zundert'.

Hoe zag in grote lijnen uw dendrologische carrière er uit?

Ik ben geen dendroloog, ik voel me meer iemand met een dendrologische hobby. Mijn sortimentskennis is heel langzaam gegroeid. Toen mijn bedrijf in opbouw was had ik er te weinig tijd voor. Na de jaren tachtig ging het de goede kant op, ik werd lid van de NDV, de KVBC en de NCV (Nederlandse Coniferen Vereniging) en ging mee met de jaarlijkse sor-

timentsreis van Boskoopse collega's naar Engeland en Duitsland. Met de NCV ben ik twee keer naar Amerika geweest, allemaal leerzame reizen. Ook als lid van de keuringscommissie van de KVBC heb ik de nodige kennis opgedaan, momenteel wordt het *Liquidambar* sortiment onder de loep genomen.

Hoe kijkt u hierop terug. Heeft het u gegeven wat u verwachtte?

Ik ben zeer tevreden over mijn vak en het is nu mijn hobby. Onze zonen hebben het bedrijf overgenomen en houden zich op ruim tien ha intensief bezig met het kweken van struiken, jonge bomen en vormbomen op stam in een breed sortiment: *Acer*, *Carpinus*, *Liquidambar*, *Malus*, *Pyrus*, *Cercidiphyllum*, *Platanus*, *Laburnum*, *Prunus*, *Syringa*, *Prunus*, *Populus*, *Quercus*, *Catalpa*, *Metasequoia*, *Taxodium*, *Ginkgo*, *Larix* en *Taxus*. Geen grote aantallen per cultivar, het grote sortiment met al haar bijzonderheden heeft de voorkeur.

Ik heb meer tijd om te zoeken naar nieuwe soorten (o.a. *Syringa meyeri* types) en die deel ik met geweldige collega's. Ik blijf wel meewerken in de kwekerij (snoeien, enten) maar de druk is van de ketel, de jongens hebben de verantwoording. Ik woon op het bedrijf maar bemoei me niet met de gang van zaken. Ik ben een gelukkig mens, ik mag met mijn vrouw wonen op de plek waar ik geboren ben.

Syringa meyeri 'Pink Perfume'

Foto: André van Nijntatten

Nog steeds op de kwekerij, midden tussen de planten en genietend van de natuur om ons heen. Het is me op een presenteerblaadje aangereikt door mijn ouders, voor de zonen werd alles (lees financieel) voor de toekomst geregeld, de dochters moesten aan hun eigen carrière werken.

Wat is het meest opmerkelijke dat u hebt meegemaakt?

Dat ik op een kwekersreis door de Verenigde Staten planten tegen kwam die ik oorspronkelijk zelf gevonden en vermeerderd had! Er werd gevraagd wat voor soort *Tilia* daar stond, drie meter breed en 150 cm hoog. Prachtig om te zien, veel mooier dan bij ons in Brabant. Landklimaat bevalt 'm beter dan zeeklimaat. Hij werd onze groep aanbevolen om ervan te kweken. Ik was de enige van het gezelschap die de boom kende. Wat een geweldige ervaring om je eigen plant *Tilia cordata* 'Lico' aan de andere kant van de oceaan tegen te komen. Li is een afkorting van Lies, de vrouw van mijn broer en Co is Corrie, mijn vrouw.

Wat is het vervelendste in uw herinnering?

Aan de strenge en lange winters in de beginperiode (o.a. 1962-'63) toen ik samen met mijn vader en mijn broer een groot sortiment rozen kweekte, heb ik slechte herinneringen. Veel vorstschade, de vorst zat tot 80 cm in de grond en het duurde tot april voordat die er weer uit was. Dus ook flink wat tijdschade die niet meer in te halen viel.

De faillissementen in de jaren tachtig van bedrijven die 'een te grote broek aan hadden' zorgden bij veel boomkwekers voor moeilijke tijden. Wij zijn er dik bij ingeschoten terwijl we het nodig hadden om onze ouders uit te kopen. Mijn vader ging uit van het principe: 'Als ik iets koop moet ik eerst het dubbele op de bank hebben staan'. Dat was zijn basis voor een solide bedrijfsvoering. Die stelregel was toen voor ons niet haalbaar.

Vindt u het belangrijk om uw kennis met anderen te delen?

Het is ontzettend belangrijk om met je collega's over het sortiment te blijven discussiëren. Over de kwaliteit van sommige sortimenten die op 'Plantarium' worden aangeboden heb ik zo mijn twijfels. Het is jammer dat de veldkeuringen niet meer bestaan, dat zou nieuw leven ingeblazen moeten worden. Helaas komt er van de overheid geen subsidie meer. Graag zou ik bij de bijeenkomsten van de NDV, KVBC en NCV meer jeugd zien met enthousiasme voor het vak. Ik kom wel jonge mensen tegen, maar de sortimentskennis holt achteruit. Je kunt niet alles van internet halen, de praktijk blijft belangrijk.

Als u nu opnieuw zou moeten beginnen, zou u dan weer de keuze voor de boomkwekerij maken? Of zou u een andere keuze maken?

Ik ben meer dan vijftig jaar boomkweker geweest, ik zou nog wel vijftig jaar door willen gaan als 'planthunter'. Alles in een arboretum zetten en er dan nog vijftig jaar van genieten met familie, vrienden en dendrologen. Maar dat gaat niet lukken.

Als ik het over mocht doen zou ik de tijd halveren: 25 jaar boomkweker, 25 jaar 'plant-hunter' en nog 25 jaar ervan genieten in een prachtige tuin. Dat zou in een mensenleven mogelijk moeten zijn.

Hebt u nog een bijzonderheid die u wilt vertellen?

Zonder de steun van mijn vrouw Corrie had ik het allemaal niet voor elkaar gekregen! □